

Donderdag 5 augustus 1915 – ochtendeditie

Belgische kinderen.

Het rooms-katholiek huisvestingscomité heeft een gift van 20 pond uit Melbourne ontvangen, bijeengebracht door een Australisch kind. Het is een gift van kinderen voor kinderen. De 1e maandcollecte, onder leiding van mevrouw Tielens-Brouwers, te Maastricht voor het comité gehouden, heeft reeds 300 gulden opgebracht.

De secretaris van kardinaal Mercier.

Brussel, 4 augustus. De secretaris van kardinaal Mercier, kanunnik Vrancken, was wegens weerspanning tegen Duitse wachten bij de verspreiding van een volksmenigte bij de poort van Mechelen tot een maand gevangenisstraf veroordeeld. De gouverneur-generaal heeft hem de straf kwijtgescholden.

Wat verder over het voorval is gemeld, is verzonnen.

Het A.N.V. en de Vlamingen.

Neerlandia, het orgaan van het Algemeen Nederlands Verbond, schrijft aan het slot van een artikel "Vlamingen en wij":

"Twee grondgedachten zijn de basis van het "A.N.V.": afwezigheid van staatkundig en kerkelijk bejag, en dan de zelfstandigheid der groepen. Met de inwendige aangelegenheden van een groep hebben de andere groepen zich onder geen voorwaarde in te laten. Zo is aan de groep Nederland en haar afdelingen ten strengste het recht ontzegd van elke eigenmachtige bemoeiing met de groep Vlaanderen, terwijl omgekeerd de leden van deze groep zich onvoorwaardelijk hebben te onthouden van elke inmenging in de belangen, die uitsluitend groep Nederland aangaan. Daarin brengt de

toevallige aanwezigheid in ons land, van tal van Vlaamse verbondsleden niet de minste wijziging.

“Waar de groepen enkel rechten en plichten hebben binnen hun eigen grenzen, en daarbuiten geen zelfstandig leven kunnen en mogen leiden, daar geldt dit met nog meer klem van de afdelingen. Zij bevorderen de belangen van het Verbond enkel in de kring van hun gebied. Een verzoek aan de koning en aan de koningin van België, zoals door de Utrechtse studentenafdeling van het Algemeen Nederlands Verbond is verzonden, en openbaar is gemaakt in de Vlaamsche Stem van 11 juli, is om die reden geheel in strijd met letter en geest van onze wet en kan voor het Verbond niet sterk genoeg worden betreurd. Het is daarom dat hier wordt verklaard dat zowel hoofd- als groepsbestuur elke aansprakelijkheid in deze op het nadrukkelijkst verwerpen, zich voorbehoudend aan deze verklaring al zulke ruchtbaarheid te geven als nodig zal zijn.”

Donderdag 5 augustus 1915 – avondeditie

Een Belgisch grijsboek.

Aan het Belgische Informatiebureau in Den Haag wordt uit Havre gemeld:

In het nieuwe Belgische grijsboek, dat binnen enkele dagen zal verschijnen, is als tweede document de volgende brief opgenomen, door baron Beyens, Belgisch gezant te Berlijn, op 2 april 1914 aan de minister van buitenlandse zaken Davignon verzonden:

“De gezant van de koning te Berlijn, aan de heer Davignon, minister van buitenlandse zaken.

Berlijn, 2 april 1914.

“Heer Minister,

“De gezant van Frankrijk heeft mij hedenochtend confidentieel een onderhoud medegedeeld, dat hij onlangs gehad heeft met de heer von Jagow, na een intiem diner waarop hij bij deze laatste was gevraagd.

“Gedurende een afwezigheid van de heer Cambon, korte tijd geleden, had de staatssecretaris van koloniën aan de zaakgelastigde van Frankrijk, die hij op een avondpartij aantrof, en enige dagen daarna aan de maritiem attaché gezegd, dat Duitsland en Frankrijk zich moesten verstaan voor het aanleggen en verbinden van de spoorweglijnen, welke zij van plan waren in Afrika te bouwen, om te voorkomen dat deze lijnen elkaar zouden concurrentie aandoen.

“De heer Cambon vroeg wat deze “ouvertures” betekenden. M. von Jagow antwoordde dat het vraagstuk nog ter studie was, maar dat hij van mening was, evenals M. Solf, dat een overeenstemming tussen de twee landen, en ook met Engeland, zeer nuttig zou zijn.

“In dat geval, hernam de gezant, zou men België moeten uitnodigen met ons te confereren, want het bouwt nieuwe spoorwegen in Kongo, en, volgens mijn opvatting zou het beter zijn dat de conferentie te Brussel gehouden werd.

“O, neen, antwoordde de staatssecretaris, want het is ten koste van België (aux dépens de la Belgique) dat onze overeenkomst zal moeten gesloten worden.” – “Hoedat?” – “Vindt u niet dat koning Leopold een te zware last op de schouders van België heeft geladen? België is niet rijk genoeg om dat uitgestrekt domein in waarde te stellen. Dat is een onderneming die boven zijn financiële middelen en expansiekracht gaat. Het zal verplicht worden er van af te zien.”

“De gezant vond die beoordeling heel en al overdreven.

“M. von Jagow gaf zich niet gewonnen. Hij verdedigde de mening, dat alleen de grote mogendheden in staat zijn om te koloniseren. Hij ontsluisde zelfs het wezenlijke van zijn gedachten door vol te houden dat de kleine staten, door de verandering die in Europa plaats greep ten voordele van de krachtigste nationaliteiten ten gevolge van de economische ontwikkeling en van de verkeersmiddelen, niet meer hun onafhankelijk bestaan zouden kunnen behouden, waarvan zij tot op heden hadden genoten. Zij waren bestemd om te verdwijnen of om de baan te volgen van de grote mogendheden.

“De gezant antwoordde dat deze zienswijze hoegenaamd niet die van Frankrijk was en evenmin, voor zover hij kon weten, van Engeland; dat hij nog steeds dacht dat sommige overeenkomsten nodig waren voor het in waarde stellen van Afrika, maar dat bij de condities, voorgesteld door M. von Jagow, elke overeenstemming onmogelijk was.

“Op dit antwoord haastte M. von Jagow zich te zeggen, dat hij slechts persoonlijke gedachten had geuit, en dat hij slechts als privépersoon en niet als staatssecretaris had gesproken, zich richtend tot de Franse gezant.

“M. Cambon hecht echter een zeer grote betekenis aan de zienswijze welke M. von Jagow niet vreesde te ontsluiten gedurende dit onderhoud. Hij heeft gedacht dat ons belang meebracht op de hoogte te zijn van de gezindheid welke de officiële leider van de Duitse politiek bezielt ten opzichte van de kleine staten en hun koloniën.

“Ik heb de gezant voor zijn streng confidentiële mededeling bedankt. U zult er zeker al het ernstige van waarderen.

(getekend) Baron Beyens.

Van de Belgische grens.

Men meldt ons:

In de vorige week liepen er nabij Retranchement enkele personen (Belgen) die daar de Duitsers helpen werken aan de draadversperring, over onze grenzen en dit schijnt aanlokkelijk te hebben gewerkt op hun medearbeiders, althans nu zijn er weer een tiental de grens komen over vluchten. Allen zijn het er over eens, dat de nood hen tot deze daad aanspoort. Alles is even duur en er is bijna niets voor hen te verdienen.

Thans is men bezig om de afsluiting met eigen manschappen verder af te werken, waarmee men deze week gereed hoopt te komen. Op een van onze tochten in de nabijheid van de grens vernamen wij van landbouwers, wiens landen voor een deel in België even over de grens liggen en met koren bezaaid zijn, dat nu rijp begint te worden, dat zij dit gewas wel mogen afsnijden, maar niet over de grens naar hun hofsteden mogen vervoeren. Het wordt als het wat gedroogd is op hopen gelegd en dan dadelijk gedorst en schoongemaakt, het graan wordt dan gewogen en door de Duitsers gekocht en betaald. Evenzo gaat het met het tarwestro, dat ook door hen gekocht en vervoerd wordt. Alleen gerstestro, dat mogen de boeren voorlopig behouden en als het kan naar huis brengen. Ook al het hooi, dat op dat land gegroeid is, werd door de Duitser opgekocht, en, naar men zegt, naar Duitsland vervoerd.

Met een bijzondere vergunning kan men de uitwerking der 42 cm-kanonnen op de forten bij Luik bezichtigen. Hiervoor wordt een

entreegeld geheven, waarvan de opbrengst wordt aangewend tot versiering van de zich in de nabijheid bevindende graven der gesneuvelden.

Voor de Franse en Belgische kinderen.

Men schrijft ons van Franse zijde:

“Onder de talrijke slachtoffers van de tegenwoordige oorlog zijn er zeker geen, die meer onze medelijdende belangstelling verdienen dan de kinderen, arme, kleine onschuldigen, die hun ganse leven de gevolgen zullen moeten dragen van fouten die zij niet begijnen.

Twee categorieën van kinderen wekken vooral ons medelijden op. In de eerste plaats de wezen wiens vaders gedood werden tengevolge van de oorlog en wiens moeders ook stierven of niet bij machte zijn ze naar behoren op te voeden. In de tweede plaats de “ongewenste” baby’s, wiens geboorte, een gevolg van het gedrag van krijgslieden in razernij, een even moeizaam bestaan voor henzelf als voor de ongelukkigen, die hen het leven schonken, dreigt te voorspellen.

Met het lot van deze kinderen hebben zich reeds vele particuliere personen, verenigingen, en ook de openbare macht zelf, bezig gehouden. Wetsontwerpen zijn ingediend, teneinde hen te hulp te komen. Daarover verheugen wij ons ten zeerste. Maar, zo groot is het kwaad, dat er voor het particulier initiatief nog veel, zeer veel, te doen overblijft.

Ons doel is geenszins met andere verenigingen of de staat te concurreren, doch daarmee samen te werken, hun arbeid aan te vullen. Wij menen inderdaad een middel te hebben gevonden, niet alleen om de kinderen, die ons worden toevertrouwd, behoorlijk op te voeden, doch ook, wat dikwijls moeilijker is, hun later een fatsoenlijke broodwinning en een betrekkelijk welvaren te

verzekeren. Het sociale regime van de “Colonie Liéfra” maakt de vestiging op de gronden van de kolonie van een groot aantal kinderen mogelijk, die later mede-eigenaars van een grote landbouwonderneming worden. Door veel slachtoffers van de oorlog van dit regime te laten profiteren, plaatst men ze vanzelf in bijzonder gunstige omstandigheden, zowel materieel als moreel. Tevens is het een stap nader op de weg van de “terugkeer tot de aarde”, die reeds velen zozeer – en terecht – bezighoudt.

Deze en dergelijke overwegingen hebben geleid tot de stichting van “le Nid”. Wij bevelen deze vereniging ten eerste aan aan allen, die belang stellen in de kinderen, die een slachtoffer werden van de oorlog. Tegelijkertijd herinneren wij er aan, dat wij nu reeds in staat zijn deze kinderen onder te brengen, hetzij tegen betaling van een gering kostgeld, hetzij gratis. Het aantal dat we verder zullen kunnen opnemen, zal afhangen van de spoed waarmee edel denkenden aan onze oproep gehoor geven.”

In de statuten van “Le Nid” wordt het doel van de vereniging aldus omschreven:

De vereniging heeft tot doel de fysieke, geestelijke en zedelijke opvoeding van Franse, Belgische of andere kinderen, die als slachtoffers zijn te beschouwen van de oorlog 1914-15, en deze in staat stellen fatsoenlijk hun brood te verdienen.

Haar zetel is gevestigd op de boerderij Fays-Bas, gemeente St.-Usage (Aube).

Van de vereniging is president Paul Passy, oud-hoogleraar aan de Sorbonne. Tot leden van het beschermcomité behoren o.a. Bracke, kamerlid, dr. Chr. Croll, dr. A. de Farémont, P. Juillerat, lid van de “Conseil d’Hygiène et de salubrité de la Seine”, E. Réveilland, senator,

dr. A. Tolédano, dominee Ch. Wagner, directeur van de “Foyer de l’Ame”, kolonel F. Fornachon, chef van het Leger des Heils in Frankrijk en België.

Duiven in België.

Onze correspondent schrijft uit Brussel:

Het verbod om duiven te houden, zoals men weet, zowel in het generaal-gouvernement als in het etappegebied uitgevaardigd, is vele Belgische duivenliefhebbers blijkbaar te machtig geweest. De Gentse bladen maken ten minste besluiten openbaar waarbij de gemeenten Wetteren, Harelbeke en Zonnegem met 500 mark, enkele andere met 400 mark beboet zijn, omdat daar tegen de gegeven bevelen in, een aantal duiven zijn gevonden; de schuldigen zijn niet opgespoord kunnen worden en derhalve is de gehele gemeente door de opperbevelhebber van het leger gestraft.

2000 mark boete is opgelegd aan het dorp Gijzelbrechtegem, waar aanplakbrieven verspreid zijn, beledigend voor het Duitse leger.

Een andere aankondiging verbiedt in het etappegebied het spelen of zingen van volksliederen der landen, die met Duitsland in oorlog zijn, en het oplaten van vliegers. Overtredingen worden bestraft met gevangenisstraf van ten hoogste 1 jaar of een boete van ten hoogste 3000 mark.